

eller som vil gennemlæse Rigsdagstidende, kunne se, at det er i den nøjeste Overensstemmelse med, hvad jeg har sagt forleden og i Dag. Vi skriver: „De Forsøg, der i Kommissionen er foretaget for at skabe en tilfredsstillende Ordning paa Grundlag af Systemet af 1915: Valg i Enkeltmandskredse i Forbindelse med Tillægsmandater, er ikke lykkedes. En Ordning med 100 Enkeltmandskredse og 50 Tillægsmandater gav nogenlunde forholdsmæssig Repræsentation, beregnet efter Partiernes Stemmetal ved Valget i September 1920, men det viste sig at være en Tilfældighed. Ved et nyt Forsøg med 94 Enkeltmandskredse, hvor man paa Forhaand kunde antage, at Forholdsmæssigheden blev sikret bedre, viste det sig, at Partiet Venstre fik 2 Mandater for meget. Man maatte ned til ca. 75 Enkeltmandskredse og ca. 75 Tillægsmandater for at sikre Sandsynlighed for Forholdsmæssighed, men herved vilde Valgkredsene blive alt for store, og selve Systemet Enkeltmandsvalg vilde tabe det væsentlige af sin Karakter, naar kun Halvdelen af Tingets Medlemmer valgtes i Enkeltmandskredse.“ Altsaa Spiren til det Kraghske Forslag, som nu forelægges os i udarbejdet Stand har vi allerede afvist i Valglovskommissionen med omtrent samme Ord, samme Toner, samme Styrke, som det Jensen-Sønderupske Forslag, naar det ikke fremtraadte i en anden og bedre Skikkelse. Og vi fortsætter: „Kun ved at tage Systemet af 1915 og indføre et bevægeligt Antal Tillægsmandater kunde man opnaa en paa een Gang praktisk og retfærdig Ordning, men dette vilde kræve en Grundlovsændring, og da der i Kommissionen blev stillet Forslag om at indgaa til Regeringen om Udvidelse af Kommissionens Mandat til at stille Forslag, der paa dette ene Punkt maatte medføre en Grundlovsændring, forkastedes dette Forslag.“ Nøjagtigt, hvad jeg har sagt forleden, nøjagtigt, hvad jeg har sagt i Dag. Og vi slutter denne Del af vor Betænkning med at skrive: „Man underkender fra vor Side ikke de Fordele, der er knyttet til Enkeltmandsvalg, men kan ikke erkende, at det er lykkedes Venstre ved det nævnte Forslag at forene det med Kravet om Forholdsmæssighed paa en tilfredsstillende

Maade.“ Dette skrev vi den Gang, dette har jeg sagt i disse Dage, det staar vi fremdeles ved, og kan det lykkes, hvad vi stadig vil arbejde med paa, at Enkeltmandskredse forenes med Kravet om den fulde Forholdsmæssighed — foreløbig kan vi kun se, det kan ske ved en Grundlovsændring — er vi villige til at arbejde sagligt videre med derpaa.

Den højtærede Indenrigsminister sagde, at han vilde ikke være med til at komme ind i permanent Grundlovsændrings-Forhandling, og Ordføreren for det konservative Folkeparti har jo fuldstændig afvist Tanken om en Grundlovsændring. Jeg forstaar ikke denne Tale om en permanent Grundlovsændring. Vi fik, efter at mange Aar var forløbet siden 1866, i 1915 en Grundlovsændring. Saa fik vi en igen i 1920, hvad der for saa vidt ikke skyldtes os, som Grunden var den, at man havde begaaet en Fejl, eller hvad man vil kalde det, havde gjort Landstinget uopløseligt, og derfor kunde Genforeningen ikke ske uden en Grundlovsændring. Man havde ikke betænkt, at denne Situation vilde opstaa i en saa nær Fremtid, og saa maatte man skride til en Grundlovsændring, ellers havde den ikke fundet Sted. Vi kunde have tænkt os den mere vidtgaaende, da vi nu alligevel skulde have en Grundlovsændring, og vi arbejdede for en videregaaende Grundlovsændring, men man svarede os fra Venstres Side: det vil være urigtigt, inden Sønderjyderne bliver repræsenteret her i Rigsdagen, at optage dette Spørgsmaal, lad os vente, til de kommer med, saa kan vi arbejde sammen paa den Grundlov, hvorunder hele det danske Folk skal leve og trives. Dette har vist sig at være Talemaader, thi naar vi senere har nævnt dette Spørgsmaal, har man sagt: nej, Tiden er ikke til det, det vil vi ikke ind paa. Nu afviser Ministeren enhver Tanke om en Grundlovsændring med dette: permanent Grundlovsændring. Vi har i et Par Menneskealdrer haft to. Her er kun Tale om en Ændring paa et begrænset, ganske bestemt Omraade. Vi har rejst Spørgsmaalet i Kommissionen, jeg er nødt til nu at nævne det igen, det hænger nøje sammen med vor Stilling. Det kunde netop nu ske paa en bekvem Maade, Tidspunktet vilde netop være praktisk dertil; da vi alligevel skal have Folketingsvalg til For-